

Handboek Werkplekbegeleiding 2021-2022

Master Educational Needs

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	De master EN	3
2.1	Het profiel Master EN van Fontys OSO	3
2.2	Uitgangspunten opleiding	3
2.3	Professionele ontwikkeling van de student	4
2.4	Eenheden van leeruitkomsten	4
3.	Relatie opleiding en werkveld	5
3.1	De Master EN in relatie tot het werkveld.....	5
3.2	Het leren op de werkplek	5
3.3	Bewijzen van eenheden van leeruitkomsten	6
4.	Het leren op de werkplek	8

1. INLEIDING

In dit document worden voor de werkplekbegeleider de uitgangspunten en de werkwijze van de opleiding Master EN toegelicht vanuit het perspectief van de begeleiding op de werkplek en gekoppeld aan de invulling en verwachtingen van de begeleiding op de werkplek. Daar waar gesproken wordt over de werkplek, wordt tevens de leerwerkplek bedoeld. De leerwerkplek is bedoeld voor zij die geen vaste werkplek hebben via een arbeidscontract, zodat het leren in de praktijk kan plaatsvinden.

2. DE MASTER EN

2.1 Het profiel Master EN van Fontys OSO

De masteropleiding Educational Needs van Fontys OSO leidt tot de graad Master of Education. Vanuit Fontys OSO is daarvoor onderstaand profiel opgesteld (zie ook het opleidingskader).

De Master EN is een professional in het educatieve domein op het gebied van ondersteunings- en onderwijsbehoeften en werkt vanuit een systeemgerichte benadering aan ontwikkelingskansen voor álle lerenden. De Master EN geeft vorm en inhoud aan de eigen beroepsrol vanuit een onderbouwde visie op Educational Needs, werkt professioneel en planmatig samen met betrokkenen aan praktijkinnovatie vanuit actieve participatie en onderzoekend vermogen. De Master EN verantwoordt handelingskeuzes in complexe situaties in het educatieve domein vanuit persoonlijke professionaliteit en theoretische inzichten vanuit een breed perspectief (Fontys OSO, 2020).

2.2 Uitgangspunten opleiding

In de visie op opleiden staan vijf uitgangspunten beschreven (Fontys OSO, 2020):

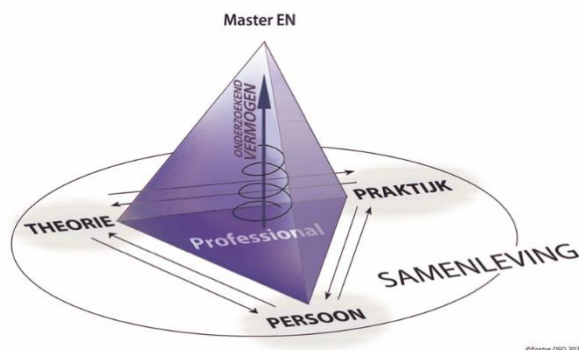
- student is eigenaar van het leerproces
- samenwerkend leren
- kennisontwikkeling door interactie
- leren op de (leer)werkplek
- de triade als integratief model voor opleiden (zie paragraaf 2.3).

Deze uitgangspunten sturen het curriculum en de toetsing. De triade die daarbij gehanteerd wordt, biedt Fontys OSO een kader en gedeelde taal om studenten naar de geformuleerde eindkwalificaties te begeleiden (zie ook paragraaf 2.3).

De opleiding heeft als uitgangspunt de student te laten leren vanuit de praktijk. Dat maakt dat de werkplek een essentieel onderdeel is van de opleiding. De praktijk levert input voor vraagstukken rondom complexe praktijksituaties die tijdens de opleiding, vanuit theorie, uitgewerkt kunnen worden. Dit leidt tot een voortdurende wisselwerking tussen theorie en praktijk. De interactie met professionals op de werkplek, waaronder de werkplekbegeleider, is daarbij relevant. Het gaat dan zowel op feedback op het eigen handelen en visievorming, als om doorwerking van dat wat de opleiding aan ontwikkeling voor de praktijk oplevert.

2.3 Professionele ontwikkeling van de student

De professionele ontwikkeling van de student ‘veronderstelt het voortdurend integreren van ervaringen in bestaande kennis en opvattingen’ (Fontys, 2015, p.2) om van daaruit te komen tot kennisontwikkeling en kennisverdieping. In de opleiding wordt hiervoor de triade gehanteerd. De triade maakt verbinding tussen ‘theorie – praktijk – persoon’ gekoppeld aan het onderzoekend vermogen, ingebed in de maatschappelijke context en samenleving (Fontys OSO, 2020).

Figuur 1. De triade in de opleiding Master EN (Fontys OSO, 2020)

2.4 Eenheden van leeruitkomsten

Eenheden van leeruitkomsten hebben betrekking op een afgebakend taakgebied waaraan studiepunten worden toegekend. Binnen de Master EN zijn twee taakgebieden, en daarmee twee eenheden van leeruitkomsten, te onderscheiden: ‘Meesterschap’ en ‘Doorwerking’, ieder gekoppeld aan 30 EC (studiepunten). Samen dekken deze taakgebieden het profiel van de Master EN en vormen de eindkwalificatie waaraan voldaan moet worden om het getuigschrift Master EN te behalen. Hieronder volgt een beschrijving van de eenheden van leeruitkomsten. De bijbehorende

leeruitkomsten zijn te vinden in de bijlage.

Meesterschap binnen Educational Needs Meesterschap binnen Educational Needs houdt in dat de master EN een verdieping en verbreding van vakkennis op het gebied van Educational Needs heeft opgedaan en dat deze bij het werken aan ontwikkelingskansen van álle lerenden verschillende kennisgebieden kan verbinden.
Doorwerking binnen Educational Needs Doorwerking binnen Educational Needs houdt in dat de master EN een proactieve rol neemt om binnen en/of buiten de eigen organisatie integrale ontwikkeling op gang te brengen op het gebied van Educational Needs.

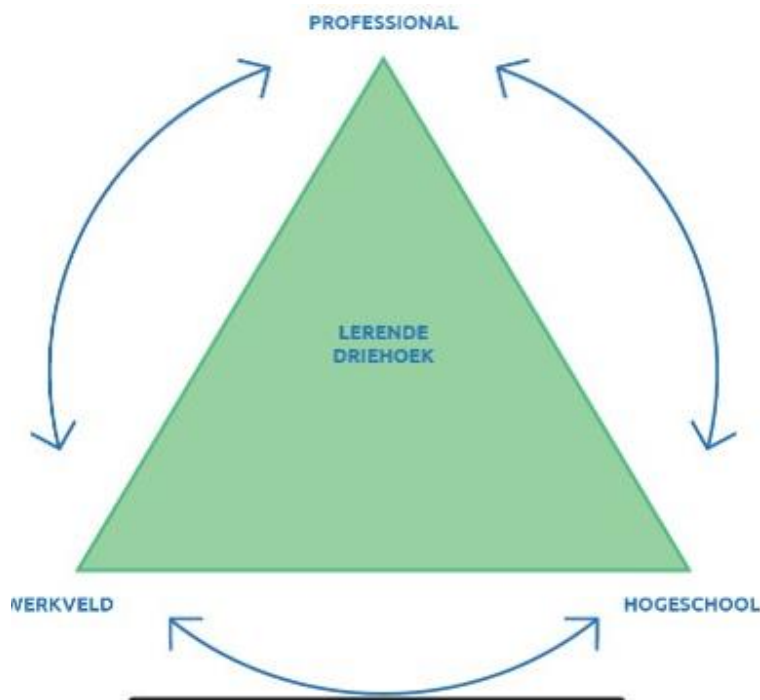
3. RELATIE OPLEIDING EN WERKVELD

3.1 De Master EN in relatie tot het werkveld

Bij Fontys OSO richt de student een eigen persoonlijk leertraject in, bijvoorbeeld door het volgen van modules, het deelnemen aan bijeenkomsten met de studiegroep onder begeleiding van een studiecoach en door kennisontwikkeling middels studiedagen, cursussen en zelfstudie. Vanuit de gehanteerde eenheden van leeruitkomsten (Fontys OSO, 2020), gaat de student in de praktijk aan de slag met het ontwikkelen van bewijsmaterialen om deze eenheden van leeruitkomsten aan te tonen. Het gaat dan om het nieuwe/andere handelen van de student, de verantwoording daarvan vanuit de triade en de reflectie daarop.

3.2 Het leren op de werkplek

De Master EN is een professionele master wat betekent dat de opleiding zich richt op de professionalisering in het werkveld en dat de invulling van de master mede gekleurd wordt door de praktijkervaringen en praktijkvragen van de professional op de werkplek. Om de ambitie van de master, een bijdrage aan de kwaliteit van het onderwijs en de beroepsgroep waar te maken, is een nauwe relatie tussen werkplek en opleiding noodzakelijk. Dit betekent dat het werkveld mede sturing geeft aan de concretisering van alle bewijsmaterialen ten behoeve van het aantonen van de eenheden van leeruitkomsten.

Figuur 1.: Lerende driehoek (aangepast vanuit Duvekot, R. (2016). *Leren waarderen*. Utrecht University)

Het opleidingstraject voor studenten master EN is erop gericht de deskundigheid en het professionele handelen van de student te vergroten en te verdiepen. Hierbij kan het gaan om het bieden van passend onderwijs aan leerlingen/studenten met gedrags- en sociaal-emotionele problemen en aan leerlingen/studenten met onderwijs- en leerproblemen (po, vo, mbo en hbo). De student werkt bijvoorbeeld met een groep, met subgroepen of met individuele leerlingen/studenten of is ondersteunend aan hen die werken met leerlingen/studenten. De student kan ook een rol hebben in de ondersteuningsstructuur van een educatieve instelling. In dat geval richten de interventies zich meer op de ondersteuningsvragen van de leraren, het team, de school/educatieve instelling en/of de keten waar de school/educatieve instelling deel van uit maakt. De leervragen van de student, de praktijkactiviteiten vanuit de opleiding en de afspraken met de werkplek hebben invloed op de wijze waarop de student interventies vormgeeft.

3.3 Bewijzen van eenheden van leeruitkomsten

De werkplek van de student speelt een grote rol in het ontwikkelen van bewijsmaterialen en maakt deel uit van de leeromgeving van de student. De student gaat op zoek naar verbetering van de praktijk, waarbij theoretische kennis, praktische kennis en kennis van en onderzoeksmethoden gebruikt worden, maar ook de input en feedback van betrokkenen op de werkplek. Vanuit aanvullende perspectieven onderzoekt de student bestaande kennis en inzichten, om zo te komen tot ontwikkeling van zichzelf als professional en van de eigen praktijk. In de bewijsmaterialen maakt

de student die ontwikkeling van leerdoelen vanuit de eenheden van leeruitkomsten zichtbaar, met de triade als richtinggevend model, en ondersteund met formatieve feedback.

4. HET LEREN OP DE WERKPLEK

4.1 Invulling begeleiding op de werkplek

De opleiding vraagt van de student dat een vertaalslag wordt gemaakt tussen het geleerde vanuit de theorie en handelingskeuzes op de werkplek. Deze koppeling vinden we vanuit Fontys OSO van belang, maar ook de overheid en het werkveld hebben deze wens. Dit vraagt betrokkenheid van de werkplek.

De werkplekbegeleider speelt daarin een grote rol. Deze onderhoudt het meest directe contact met de student op de werkplek. De werkplekbegeleider denkt mee, ondersteunt mogelijke toepassingen, stelt zich op als critical friend en geeft feedback op het toepassen van nieuwe kennis en vaardigheden door de student in de praktijk. Behalve aan de werkplekbegeleider kan tevens feedback gevraagd worden aan andere collega's/experts binnen de werkplek. De insteek is steeds de bewijsmaterialen die de student ontwikkelt in relatie tot de eenheden van leeruitkomsten, zodat de bewijsmaterialen relevant zijn voor de werkplek en passend voor de opleiding. Het gaat daarbij om afstemming van de leeromgeving op de ontwikkelingskansen van alle lerenden (Meesterschap) en het bijdragen aan de integrale ontwikkeling van de organisatie (Doorwerking).

De student blijft hierbij eigenaar van het leer- en ontwikkelproces wat betekent dat deze initiatieven neemt ten behoeve van het eigen leerproces en daartoe gerichte feedbackvragen stelt aan de betrokken feedbackgevers.

De feedback is ontwikkelingsgericht. Het gaat hierbij niet om een beoordeling (summatief), de feedback is formatief van aard, dus vooral gericht op feed-up en feed forward, met in het achterhoofd, de feedbackvraag van de student die gericht is op het behalen van de eenheid van leeruitkomsten.

Er worden afspraken gemaakt tussen de student en de werkplekbegeleider ten aanzien van de samenwerking. Denk hierbij aan (vaste) begeleidingsmomenten, afspraken over deadlines voor aan- en inleveren van stukken waar feedback op gegeven wordt.

4.2 De werkplek en beoordelen

De student wordt door de opleiding beoordeeld in het portfolio-assessment, waarin de student laat zien te voldoen aan de eenheden van leeruitkomsten. Op weg daarnaartoe maakt de student bewijsmaterialen die door de opleiding (docenten, studietoetscoach en medestudenten) en door de werkplek worden voorzien van formatieve feedback. Om de student een indicatie te geven of deze op de goede weg te is in de richting van de leeruitkomsten, worden tijdens

studiegroepbijeenkomsten ijkmomenten georganiseerd waarin de student haar ontwikkeling presenteert aan de hand van de bewijsmaterialen die reeds zijn voorzien van feedback. Daarin speelt de werkplek ook een rol. Vandaar dat we vragen aan de werkplek om bij de presentatie van de student aanwezig te zijn en feedback te geven. Het liefst live, al is online aansluiten ook mogelijk.

4.3 Contact werkplek en opleiding

Bij vragen over de opleiding of werkplek kan de werkplekbegeleider in overleg met de student contact opnemen met de studietoestant van de student. De studietoestant is de begeleider van studenten die ondersteunt bij het persoonlijke leertraject en die het studieverloop monitort.

Indien gewenst kunnen er gesprekken gevoerd worden tussen student, werkplekbegeleider en studietoestant, waarin onder andere het proces van formatieve feedback kan worden besproken.

4.4 Tijdsinvestering

Het werkpleklernen is een voorwaardelijk onderdeel van de opleiding. Voor deeltijdstudenten (éénjarig of tweejarig traject) wordt het werkpleklernen gerealiseerd in de eigen werkomgeving. Dit werkpleklernen bestaat uit minimaal één dag per week.

Voor de begeleiding op de werkplek kan uitgegaan worden van een totale tijdsinvestering van 20-30 uur per schooljaar, in te vullen door de werkplekbegeleider en andere professionals op de werkplek. In deze tijdsinvestering is het bijwonen en feedback geven tijdens een bijeenkomst inbegrepen.

4.5 Werkplekovereenkomst

De student wordt vanuit de opleiding verplicht een werkplekovereenkomst met de school en de opleiding te arrangeren. In deze overeenkomst wordt ook afgesproken dat de student op de werkplek relevante activiteiten kan ontplooiën die passen bij het persoonlijke leertraject binnen de opleiding. Deze overeenkomst (bestaande uit formats voor vaste werkplek en leerwerkplek) wordt verstrekt vanuit de opleiding en moet de student zelf voorleggen aan de werkplek (werkplekbegeleider) en aan de studietoestant ter ondertekening. De begeleider op de werkplek ondertekent namens de school en de studietoestant tekent namens de opleiding binnen twee maanden na aanvang van de opleiding. De werkplekbegeleider heeft bij voorkeur een masteropleiding afgerond.